

STAVANGER TINGRETT

Dok 35

Advokat Hege Birkeland Ersdal
Advokatfirmaet Steenstrup Stordrange DA
Postboks 1829 Vika

0123 OSLO

Deres referanse

Vår referanse

Dato

11-108237PRI-STAV

23.12.2011

Steinar Kolnes m.fl. - Statoil ASA v/ styrets formann

Det vises til tidligere prosesskriv i saken hvor det er fremmet 1.) begjæring om fremleggelse av dokumentasjon og 2.) begjæring om avskjæring av vitnebevis. Retten vil i det følgende ta stilling til begge begjæringene.

1.) Begjæring om fremleggelse

Saksøkerne Steinar Kolnes m.fl. har fremmet krav om fremleggelse av rapporten Integrity Due Diligence report (heretter IDD-rapporten) samt de versjoner av Statoils Due Diligence rapport som måtte foreligge. Begge rapportene er utarbeidet i forbindelse med Statoil New Energy AS sin potensielle investering i selskapet Biofuel AS.

Saksøkerne viser til straffeprosessloven § 210 og anfører at dokumentene vil ha betydning som bevis i saken. Det er blant annet vist til at IDD-rapporten er sentral for tolkningen av QUOTE A. Rapporten vil også kunne belyse beskyldningens sannhet samt hvorvidt informasjonsinnhentingen til saksøkte har vært forsvarlig eller ikke. Hensynet til underleverandøren kan ivaretas ved å avholde rettsmøtet for lukkede dører. Det er også vist til rettens plikt til å sørge for fullstendig opplysning av saken.

Saksøkte Statoil ASA har fremmet innsigelser mot fremleggelse av IDD-rapporten samt eventuelle versjoner av Due Dilligence rapporten. Selskapet viser til at den nevnte dokumentasjonen ikke kan ha bevismessig betydning i saken. Det anføres videre at rapporten ikke besittes av de av saksøkerne nevnte personer Michael Price og Helge Lund. Det anføres også at en beslutning om fremleggelse ville være i strid med vernet mot selvinkriminering som følger av straffeprosessloven og EMK artikkel 6 nr. 1.

Rettens vurdering av fremleggelsesbegjæringen

I medhold av straffeprosessloven § 210 kan det begjæres utlevering av "ting som antas å ha betydning som bevis". Det er et vilkår for pålegg om utlevering at besitteren har vitneplikt. Det er ikke tvilsomt at bestemmelsen får anvendelse i private straffesaker.

Postadresse
Postboks 158, 4001 Stavanger

Sentralbord
51 29 91 00

Saksbehandler
Venke Mihle Sekse

Bankgiro

Organisasjonsnummer
974735490

Kontoradresse
Tinghuset, Bergelandsgt. 10, Stavanger

Telefaks
51 59 41 00

Telefon
51 29 91 70

Ekspedisjonstid
0800-1530

Internett/E-post

stavanger.tingrett@domstol.no

Hvorvidt fremleggelsen av den etterspurte dokumentasjonen antas å ha betydning som bevis i saken må vurderes på bakgrunn av de krav som er fremsatt. Både kravet om mortifikasjon etter straffeloven § 253 og kravet om oppreisningserstatning etter skadesserstatningsloven § 3-6 første ledd forutsetter at fremleggelsen av QUOTE A innebærer en ærekrenkelse. Hvorvidt sitatet er av en krenkende karakter eller ikke er et spørsmål som beror på en vurdering av sitatet slik det ble fremsatt, den situasjonen hvori sitatet ble fremmet og/eller kommentert og sitatets virkning på fornærmede. Vurderingen er dermed, så vidt retten kan se, fullstendig uavhengig av det dokumentet som sitatet er hentet fra.

Den aktsomhetsvurderingen som eventuelt må foretas i vurderingen av oppreisningskravet vil også knytte seg til sitatets krenkende karakter som sådan og vil således heller ikke avhenge av den kilden det er hentet fra. Spørsmålet vil være om Statoil under de gitte omstendigheter burde forstått at sitatet kunne medføre en krenkelse av saksøkernes æresfølelse eller deres gode navn og rykte og om selskapet på den bakgrunn burde handlet annerledes.

Retten kan på denne bakgrunn ikke se at IDD-rapporten er egnet til å belyse de krav som saksøkerne har fremmet. Retten kan etter de samme betraktninger heller ikke se at en Due Dilligence rapport vil kunne få betydning som bevis i saken. På denne bakgrunn har retten kommet til at begjæringen om utlevering etter straffeprosessloven § 210 ikke skal etterkommes.

Det legges til at Statoil har bevisbyrden for beskyldningens sannhet, jf. straffelovens § 249 første ledd. I denne forbindelsen vil IDD-rapporten kunne være et relevant bevis. Hvorvidt Statoil ønsker å føre slike bevis er imidlertid opp til selskapet selv å vurdere.

Saksøkerne har også anført at tvistelovens regler for edisjonsplikt får anvendelse i forhold til erstatningsspørsmålet. Retten bemerker at tvistelovens regler om bevis ikke får anvendelse for sivile krav som reises i privat eller offentlig straffesak etter straffeprosessloven § 427. Det vises til straffeprosessloven § 428 fjerde ledd og straffeprosesslovens kommentarutgave (Bjerke og Keiserud, 4. utg.) på side 1396.

Etter dette har retten ikke grunn til å behandle spørsmålet om Statoil eventuelt er vernet mot selvinkriminering etter straffeprosesslovens regler eller EMK artikkel 6 nr. 1.

2.) Spørsmålet om bevisavskjæring

Statoil har fremmet begjæring om bevisavskjæring etter straffeprosessloven § 295 i forhold til saksøkernes vitneliste. Det er vist til at saksøkerne ønsker å føre 19 vitner og at enkelte av vitnene ikke har relevans i forhold til de spørsmål retten skal avgjøre. Utover Helge Lund er det ikke kommentert hvilke av vitnene saksøkte anser for å være overflødige.

Saksøkerne Steinar Kolnes m.fl. har anført at de angitte vitnene har tilknytning til sakens faktiske forhold og at de er nødvendige for sakens opplysning. Saksøkerne har ikke gitt noen nærmere begrunnelse for hvert enkelt vitne, men det er i prosesskriv av 18. november 2011 varslet at en nærmere gjennomgang og konkretisering vil bli foretatt. Retten kan ikke se at det på tidspunktet for denne beslutningen er gjennomført.

Straffeprosessloven § 295 hjemler avskjæring av bevis under hovedforhandlingen. Det er straffeprosesslovens § 273 som hjemler avskjæring av bevis forut for hovedforhandlingen i ærekrenkelsessaker, men denne gjelder kun sannhetsbevis. Basert på saksøktes prosesskriv av 7. september 2011 er retten av den oppfatning av at saksøkte i denne saken ikke ønsker å føre bevis for beskyldningens sannhet.

I private straffesaker er det retten som innkaller vitner, jf. straffeprosessloven § 417. Beslutningen om hvilke vitner som skal innkalles tas av den rett som behandler saken, jf. bestemmelsens siste ledd. Beslutningen tas med hensyn til at retten våker over at saken blir fullstendig opplyst, jf. straffeprosessloven § 294, samtidig som den har et ansvar for å nekte bevisførsel under hovedforhandlingen som er uten betydning for saken, jf. straffeprosessloven § 295.

Basert på de temaene som skal behandles i den kommende hovedforhandlingen, jf. over, kan retten ikke se at alle de vitnene som er påberopt av saksøkerne vil ha slik betydning for saken at det er hensiktsmessig eller nødvendig å føre dem. **Retten gir etter dette saksøkerne frist til 10. januar 2012 med å presisere hvilke vitner som er hensiktsmessige og nødvendige. Innen samme frist må saksøkerne redegjøre kort og konkret for hva hvert enkelt vitne skal forklare seg om slik at retten får tilstrekkelig grunnlag for å fatte sin beslutning.**

Dersom slik konkretisering ikke blir foretatt innen fristen vil retten fatte sin beslutning basert på det foreliggende materialet. Det vises til straffeprosessloven § 409 første ledd siste setning om rettens plikt til å fremme saken uten unødige opphold.

For øvrig vises det til saksøkernes prosesskriv av 22. desember 2011 hvor det bes om utsettelse av hovedforhandlingen. Basert på overnevnte, og forutsatt at denne beslutningen ikke påankes, kan retten ikke se at det på dette tidspunktet er behov for noen utsettelse. Den planlagte datoen for hovedforhandling blir dermed stående.

Likelydende brev er sendt til alle parter.

Stavanger tingrett

Lars Ole Sikkeland
dommerfullmektig